

Tematyka fantazji seksualnych wśród młodych dorosłych

Sexual fantasies themes among young adults

Magdalena Liberacka, Paweł Izdebski

Instytut Psychologii Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Streszczenie:

Wstęp: Fantazje seksualne są nieodłączną częścią życia seksualnego. Mają wpływ na lepsze zrozumienie własnej seksualności, potęgują pożądanie oraz wzmacniają zainteresowanie aktywnością seksualną. Celem niniejszego badania było wyszczególnienie najczęściej pojawiających się fantazji seksualnych u młodych dorosłych oraz ustalenie różnic wynikających z płci, stanu cywilnego, miejsca zamieszkania oraz wykształcenia.

Materiał i metody: W badaniu wzięło udział 1461 osób (704 kobiety i 757 mężczyzn) w wieku od 16 do 68 lat ($M=21,53$; $SD=3,69$). W badaniu wykorzystano internetową wersję Kwestionariusza Fantazji Seksualnych Wilsona.

Wyniki: U obu płci najczęściej pojawiają się fantazje z grupy intymność. Kobiety są bardziej chętne do fantazjowania na tematy sadomasochistyczne, natomiast mężczyźni na fantazje z grupy bezosobowość. Równie często u obu płci pojawiają się fantazje z grupy eksploracja. Wykazano, że kobiety z dużych miast fantazjują częściej na tematy z grupy eksploracja, a mężczyźni z małych miast oraz ze wsi na tematy z grupy sadomasochizm. Mężczyźni o wykształceniu wyższym oraz gimnazjalnym fantazjują istotnie częściej na tematy z grupy eksploracja oraz bezosobowość. Mężczyźni niepozostający w związku oraz pozostający w związku formalnym, fantazjują najczęściej na tematy z grupy intymność oraz sadomasochizm.

Wnioski: Uzyskane wyniki zdają się potwierdzać wcześniejsze badania dotyczące fantazji seksualnych. Jako najważniejsze wyróżnić tutaj można: specyfikę relacji interpersonalnych, większą skłonność mężczyzn do eksperymentowania, tendencję do przybierania biernych ról u kobiet oraz aktywnych u mężczyzn. Wyniki wskazują na zmiany kulturowe, ponieważ ciekawość oraz otwartość na tematy seksualne nie ogranicza się już jedynie do osób z większych miast oraz o wyższym wykształceniu. Uzyskane wyniki zostały przeanalizowane w perspektywie psychologii ewolucyjnej.

Słowa kluczowe: Fantazje seksualne, psychologia ewolucyjna, seksualność

Seksuologia Polska 2019; 17: 45–51

Abstract:

Introduction: Sexual fantasies are integral part of sexual life. They have an impact on understanding sexuality, they are intensifying desire and interest in sexual activity. The aim of this research is to indicate the most frequent sexual fantasies themes among young adults and to determinate differences arising from gender, marital status, place of residence and educational level.

Material and methods: The research was conducted among 1461 people (704 females and 757 males) aged 16 to 68 years ($M=21,53$; $SD=3,69$). Participants completed electronic version of the Wilson Sex Fantasies Questionnaire.

Results: In both genders the most frequent sexual fantasies concern intimacy whereas equally often themes - exploratory. The difference is most striking with the sadomasochism and impersonal categories. Women from big cities fantasize more often about exploratory whereas men from small cities and villages about sadomasochism. Men with higher and lower secondary education admit to fantasize more about exploratory and sadomasochism. It was shown that males, who are single or in informal relationship, daydream the most often about intimacy and sadomasochism.

Adres do korespondencji: Paweł Izdebski

Instytut Psychologii
ul. Leopolda Staffa 1
85-867 Bydgoszcz
tel.: 608 385 816
e-mail: pawel@ukw.edu.pl

Nadesłano: 31.07.2018

Przyjęto do druku: 20.07.2019

Conclusions: *The results are consistent with previous researches. The most important results are found in: specificity of relationship, bigger aptitude for experimentation among men and the fact that women showed a preference for passive themes whereas men were more inclined to be active. The results signalize cultural changes due to the fact that curiosity and being open to sexual activity is no more limited to people from bigger cities and with higher education. The results have been analyzed in evolutionary psychology perspective.*

Key words: sexual fantasies, evolutionary psychology, sexuality.

Seksuologia Polska 2019; 17: 45–51

Wstęp

W ciągu ewolucji gatunku ludzkiego seksualność przybierała różne znaczenia. Jak podaje Darwin, człowiek prawdopodobnie pierwotnie żył jako poligamista. Nie było to bez znaczenia - mężczyzna chroniąc kobiety, polując, zapewniając bezpieczeństwo rodzinie, zwiększał szanse na spotkanie kolejnej atrakcyjnej partnerki, a co za tym idzie — chronił swoje możliwości reprodukcyjne [1]. Ważna jest tutaj także ewolucyjna rola obu płci — zadaniem mężczyzny było podtrzymanie gatunku, dlatego nie bez znaczenia było dla niego posiadanie kilku partnerek. Ważniejszą rolę kobiety było wychowanie potomstwa. W tym przypadku, otrzymywały one więcej zasobów wiążąc się z jednym partnerem, niż utrzymując przelotne kontakty seksualne [2, 3]. Ewolucja pokazuje, że z biegiem lat, ludzkie ciało ulegało zmianom, co powodowało zacieranie się konkurencji między mężczyznami i powstawanie związków głównie monogamicznych [1]. Niewątpliwie ma to wpływ na sposób odbierania własnej seksualności, ponieważ człowiek nie traktuje już seksu jedynie jako aktywności skierowanej ku podtrzymaniu gatunku. Biorąc pod uwagę podejmowane zachowania seksualne, nie można myśleć o nich w oderwaniu od fantazji seksualnych, które są tematem tej pracy.

Fantazje seksualne są nieodłączną częścią życia seksualnego człowieka. Jednak zainteresowanie tym tematem rozpoczęło się dopiero w latach 70. i 80. XX wieku. Traktowane są jako wyobrażenia sytuacji, ludzi bądź doświadczeń o treści seksualnej, które pojawiają się na podstawie własnych przeżyć oraz informacji z innych źródeł [4]. Na ich rozwój mogą wpływać: czynniki biologiczne (np. temperament), fizjologiczne (związane z utrzymaniem napięcia seksualnego przez układ nerwowy), psychologiczne (np. potrzeba nowości, pragnienia, konflikty) [4].

Fantazje seksualne mają wpływ na lepsze zrozumienie własnej seksualności, a dodatkowo potęgować pożądanie oraz wzmacniać zainteresowanie aktywnością seksualną [5].

Lew-Starowicz wskazuje, że fantazje można traktować jako:

- podkreślenie tego, co obecne w życiu seksualnym,
- życzenia wyrażane względem partnera,
- wynagrodzenie sobie własnych kompleksów,

- wspomnianie poprzednich przeżyć seksualnych,
- ujawnianie ukrytych potrzeb [6].

Niewątpliwą zaletą fantazjowania jest to, że dzięki nim możemy przenieść się w nierealistyczny świat tego, co nas interesuje, jednak bez doświadczania wstydu bądź społecznego odrzucenia, w momencie gdy występują różnice pomiędzy preferencjami naszymi, a partnera [7]. W związkach partnerskich może przyczynić się to do wzmocnienia związku oraz uatrakcyjnienia życia seksualnego. W relacjach interpersonalnych ważnym aspektem jest tolerancja oraz negocjacja preferencji obojga partnerów [8]. Obecność fantazji może przyczynić się do wyższego poczucia satysfakcji seksualnej. W badaniach Davidsona wykazano, że miały one związek z częstszym doświadczaniem orgazmów [9]. Wyniki wielu badań wskazują, że występowanie marzeń wpływa na podwyższenie jakości życia seksualnego. Dodatkowo, kobiety które mają poczucie winy z powodu częstszego fantazjowania odczuwają istotnie niższy poziom satysfakcji [7].

Zarówno kobiety, jak i mężczyźni fantazjują, jednak podaje się, że mężczyźni robią to istotnie częściej. Tłumaczone jest to zwykle w kategoriach socjokulturowych. Okazuje się, że kobiety są bardziej ostrożne przy wyborze partnera, co może przekładać się także na fantazjowanie. Kolejno, wskazuje się na rolę częstości oglądania pornografii oraz zmian hormonalnych. [7, 11].

Fantazje seksualne mogą przybierać różne formy oraz tematy. Leitenberg i Henning zaznaczają że można je skategoryzować na dwie grupy: te, które dotyczą wcześniejszych przeżyć oraz te, które pozostają jedynie na poziomie wyobraźni. Wyróżnili oni cztery, najczęściej pojawiające się grupy, zarówno u kobiet, jak i mężczyzn:

- intymne sytuacje w relacjach heteroseksualnych, dotyczące wcześniejszych przeżyć oraz wyobrażeń;
- wyobrażenia dotyczące własnego uroku oraz siły seksualnej (np. seks z wieloma partnerami naraz);
- wyobrażenia dotyczące czegoś odmiennego, a nawet zakazanego (np. różne pozycje seksualne);
- praktyki sadomasochistyczne [7].

Davidson, jako prekursor, podzielił fantazje ze względu na płęć. Według niego u mężczyzn najczęst-

sze to: kobieta jako agresor, seks oralny, seks z nową partnerką oraz seks na plaży. Dla kobiet było to kolejno: aktywność seksualna z obecnym partnerem, powracanie we wspomnieniach do wcześniejszych przeżyć, eksperymentowanie z nowymi pozycjami seksualnymi, uprawianie seksu w innych pomieszczeniach niż sypialnia oraz seks na dywanie [9]. Należy także przytoczyć podział Leitenberga i Henninga, którzy wykazali, pod jakim względem mogą różnić się między sobą kobiety i mężczyźni:

- przybieranie aktywnych oraz pasywnych ról w fantazjach — mężczyzna tutaj jest uważany za bardziej agresywnego, dominującego. Kobieta określana jest jako bardziej bierna;
- szczegółowe wyobrażenia oraz fantazje bardziej emocjonalne, romantyczne — tutaj wskazuje się, że mężczyźni przywiązują większą wagę do aspektów wizualnych, natomiast kobiety do emocji;
- wielość partnerów — mężczyźni są bardziej skłonni do doświadczeń eksploracyjnych;
- fantazje posłuszeństwa — podobnie jak przy przybieraniu ról, wskazuje się, że kobiety są bardziej skłonne do bycia podporządkowanymi;
- fantazje dominacji — wskazuje się na dominację mężczyzn [7].

Warto zaznaczyć, że częściej fantazjują osoby młodsze. Może to być związane z okresem dojrzewania, seksualną ciekawością oraz inicjacją seksualną. Pozwala to na odkrywanie własnych preferencji oraz zaspokajanie potrzeb [4, 7, 12]. Istotnym wydaje się fakt, że do częstszych marzeń przynajmniej nie tylko osoby młode, ale także te o wykształceniu wyższym [4, 13].

Niniejsze badanie dotyczyło określenia tematyki fantazji seksualnych w grupie kobiet i mężczyzn, oraz ustalenia różnic wynikających ze zmiennych demograficznych w tematyce fantazji seksualnych. Należy podkreślić, że literatura dotycząca fantazji ma już wiele lat, a badanie to miało na celu również aktualizację wiedzy. Celem badań było wyszczególnienie najczęściej pojawiających się fantazji seksualnych u kobiet i mężczyzn oraz ustalenie wpływu zmiennych demograficznych (płeć, miejsce zamieszkania, stan cywilny, wykształcenie) na ich tematykę.

Materiał i metody

Badana grupa

Grupę badanych stanowiło 1461 osób: 704 kobiety oraz 757 mężczyzn. Średni wiek w grupie badanej wyniósł 21,53 (SD = 3,69), od 16 do 68 lat.

Najwięcej badanych pozostawało w związku nieformalnym — 52% (n = 753), nieco mniej nie pozostawało w żadnym związku — 44% (n = 637). Najmniej osób

deklarowało bycie w związku formalnym — 4% (n = 63), wdowieństwo — 0,001% (n = 2) oraz bycie rozwiedzionym — 0,001% (n = 3).

Miejsce zamieszkania badanych przedstawiało się dość równolicznie. Najwięcej zamieszkiwało miasta od 10 tys. do 100 tys. mieszkańców — 24% (n = 349). Kolejno było to miasto od 100 tys. do 500 tys. — 22% (n = 316), wieś — 20% (n = 291), miasto powyżej 1 mln mieszkańców — 18% (n = 270). Najmniej osób zamieszkiwało miasta od 500 tys. do 1 mln — 16% (n = 233).

Wykształcenie średnie posiadało 54% badanych (n = 792), wyższe - 31% (n = 456), gimnazjalne - 12% (n = 173), zasadnicze zawodowe - 2% (n = 32) oraz podstawowe - 1% badanych (n = 6).

Narzędzia badawcze

Kwestionariusz Fantazji Seksualnych Wilsona (Wilson Sex Fantasies Questionnaire), polskie tłumaczenie: Auguścik, Izdebski — kwestionariusz zawiera listę 40 zachowań seksualnych z pięcioma kategoriami występowania: fantazjowanie na jawie, fantazjowanie podczas stosunku lub masturbacji, fantazje pojawiające się we śnie, fantazje zrealizowane w rzeczywistości oraz chęć zrealizowania w rzeczywistości. Do każdej z nich badani mieli za zadanie ustosunkować się za pomocą 6-stopniowej skali Likerta, gdzie 0 oznaczało nigdy, a 5 — regularnie. Kwestionariusz bada fantazje według grup: eksploracja, intymność, bezosobowość oraz sadomasochizm [14]. Rzetelność skali w badaniach własnych wynosi $\alpha = 0,98$.

Badani mieli za zadanie wypełnienie internetowej wersji kwestionariusza.

Wyniki

W tabelach 1-6 zamieszczono wyniki badań dotyczących częstości występowania fantazji seksualnych w grupie kobiet i mężczyzn oraz czy cechy demograficzne różnicują ich tematykę.

Przy tworzeniu rankingu fantazji seksualnych wybrano 20 najczęściej pojawiających się tematów. Analizując tabelę 1, można zauważyć, że zarówno w grupie kobiet, jak i mężczyzn, najczęściej pojawiają się fantazje z grupy intymność (np. namiętne całowanie, odbywanie stosunku z kochanym partnerem/partnerką). Kobiety są bardziej chętne do fantazjowania na tematy sadomasochistyczne (np. bycie zmuszonym do czegoś, bycie związanym) niż mężczyźni. Natomiast mężczyźni wskazują na częstsze pojawianie się marzeń na tematy bezosobowe (np. oglądanie obscenicznych obrazów lub filmów, stosunek z nieznanym). Fantazje z grupy eksploracja (np. seks z dwojgiem ludzi, uprawianie seksu jako osoba niedoświadczona) występują równie

Tabela 1. Ranking fantazji seksualnych względem częstości ich występowania (n = 1461)

Kobiety (n = 704)	Mężczyźni (n = 757)
1. Namiętne całowanie ($\Sigma = 2556$)	1. Rozbieranie kogoś ($\Sigma = 2450$)
2. Odbywanie stosunku z kochanym partnerem/partnerką ($\Sigma = 2439$)	2. Uprawianie seksu w innym pomieszczeniu niż sypialnia – kuchnia, łazienka ($\Sigma = 2336$)
3. Uprawianie seksu w innym pomieszczeniu niż sypialnia - kuchnia, łazienka ($\Sigma = 2219$)	3. Namiętne całowanie ($\Sigma = 2308$)
4. Bycie pożądanym przez płęć przeciwną ($\Sigma = 2156$)	4. Odbywanie stosunku z kochanym partnerem/partnerką ($\Sigma = 2157$)
5. Rozbieranie kogoś ($\Sigma = 1985$)	5. Bycie pożądanym przez płęć przeciwną ($\Sigma = 2139$)
6. Bycie masturbowanym do osiągnięcia orgazmu przez partnera/partnerkę ($\Sigma = 1692$)	6. Stosunek z kimś kogo znasz, ale nie uprawiałaś jeszcze tą osobą seksu ($\Sigma = 2093$)
7. Doświadczanie seksu oralnego ($\Sigma = 1692$)	7. Doświadczanie seksu oralnego ($\Sigma = 1991$)
8. Wykonywanie seksu oralnego ($\Sigma = 1623$)	8. Bycie masturbowanym do osiągnięcia orgazmu przez partnera/partnerkę ($\Sigma = 1903$)
9. Rozbieranie się przed kimś ($\Sigma = 1478$)	9. Wykonywanie seksu oralnego ($\Sigma = 1816$)
10. Używanie urządzeń do stymulacji ($\Sigma = 1434$)	10. Bycie podnieconym przez materiał lub ubranie ($\Sigma = 1514$)
11. Bycie związanym/krępowanym ($\Sigma = 1393$)	11. Seks z dwojgiem innych ludzi ($\Sigma = 1263$)
12. Stosunek z kimś kogo znasz, ale nie uprawiałaś jeszcze z tą osobą seksu ($\Sigma = 1331$)	12. Stosunek z nieznanym ($\Sigma = 1258$)
13. Uprawianie seksu na zewnątrz w romantycznej scenerii ($\Sigma = 1239$)	13. Uprawianie seksu na zewnątrz w romantycznej scenerii ($\Sigma = 1240$)
14. Bycie uwodzonym jako osoba niedoświadczona, niewinna ($\Sigma = 1078$)	14. Uprawianie seksu z osobą innej rasy ($\Sigma = 1218$)
15. Bycie zmuszonym do czegoś ($\Sigma = 991$)	15. Bycie uwodzonym jako osoba niedoświadczona, niewinna ($\Sigma = 1117$)
16. Bycie podnieconym przez materiał lub ubranie ($\Sigma = 912$)	16. Oglądanie obscenicznych obrazów lub filmów ($\Sigma = 1105$)
17. Seks z dwojgiem innych ludzi ($\Sigma = 829$)	17. Rozbieranie się przed kimś ($\Sigma = 1082$)
18. Aktywność homoseksualna ($\Sigma = 829$)	18. Uprawianie seksu z kimś znacznie starszym od siebie ($\Sigma = 1000$)
19. Stosunek z nieznanym ($\Sigma = 764$)	19. Używanie urządzeń do stymulacji ($\Sigma = 999$)
20. Oglądanie obscenicznych obrazów lub filmów ($\Sigma = 762$)	20. Zmuszanie kogoś do zrobienia czegoś ($\Sigma = 962$)

Tabela 2. Różnice związane z płcią.

	Suma rang Kobiety	Suma rang Mężczyźni	U	Z	Wartość p
Bezosobowe	469 289,00	594 322,00	221 129,00	-5,51	< 0,001
Sadomasochizm	561 315,00	503 755,00	219 120,00	5,80	< 0,001

Zaznaczone wyniki istotne dla $p < 0,05$

często u obu płci. Fantazje pojawiające się jedynie u kobiet to: bycie związanym/krępowanym, bycie zmuszonym do czegoś oraz aktywność homoseksualna. Tematy występujące tylko u mężczyzn to: uprawianie seksu z osobą innej rasy, uprawianie seksu z kimś znacznie starszym od siebie oraz zmuszanie kogoś do zrobienia czegoś. Porównując możliwe kategorie występowania wykazano, że tematy fantazji nie różnią się między sobą w zależności od występowania, co zostało potwierdzone u obu płci.

W niniejszej pracy przedstawiono jedynie tabele dotyczące istotnych wyników różnicowania przez

zmiennie demograficzne, w głównych grupach fantazji seksualnych (eksploracja, intymność, bezosobowe, sadomasochizm).

Analiza wyników tabeli 2 pozwala na stwierdzenie istotnych różnic dla analizowanych zmiennych. Wykazano, że kobiety wskazują na częstsze występowanie fantazji z grupy sadomasochizm ($p < 0,001$), natomiast mężczyźni z grupy bezosobowe ($p < 0,001$).

W grupie kobiet istotne wyniki dotyczyły jedynie różnic w grupie eksploracja w zakresie miejsca zamieszkania ($p = 0,021$). Wykazano, że kobiety z dużych miast (kolejno: miasto powyżej 1 mln, miasto 100 — 500 tys.

Tabela 3. Różnice związane z miejscem zamieszkania w grupie kobiet

	Suma rang Grupa 1	Suma rang Grupa 2	Suma rang Grupa 3	Suma rang Grupa 4	Suma rang Grupa 5	Wartość p
Eksploracja	36 274,00	48 282,00	52 670,00	49 902,00	60 328,00	0,021

Zaznaczone wyniki istotne dla $p < 0,05$; Grupa 1 – wieś, grupa 2 – miasto 10-100tys., grupa 3 – miasto 100-500tys., grupa 4 – miasto 500tys.-1mln, grupa 5 – miasto >1mln

Tabela 4. Różnice związane z miejscem zamieszkania w grupie mężczyzn

	Suma rang Grupa 1	Suma rang Grupa 2	Suma rang Grupa 3	Suma rang Grupa 4	Suma rang Grupa 5	Wartość p
Sadomasochizm	64 243,50	75 509,50	59 670,50	38 985,00	46 226,50	0,036

Zaznaczone wyniki istotne dla $p < 0,05$; Grupa 1 – wieś, grupa 2 – miasto 10-100 tys., grupa 3 – miasto 100-500 tys., grupa 4 – miasto 500 tys. – 1 mln, grupa 5 – miasto > 1 mln

Tabela 5. Różnice związane z wykształceniem u mężczyzn

	Suma rang Grupa 1	Suma rang Grupa 2	Suma rang Grupa 3	Suma rang Grupa 4	Suma rang Grupa 5	Wartość p
Eksploracja	1153,50	53 308,00	10 048,50	15 9501,50	60 623,50	0,019
Bezosobowe	1185,00	52 508,00	10 499,00	15 9914,00	60 529,00	0,014

Zaznaczone wyniki istotne dla $p < 0,05$; grupa 1 – wieś; grupa 2 – miasto 10-100 tys.; grupa 3 – miasto 100-500 tys.; grupa 4 – miasto 500 tys.-1 mln; grupa 5 – miasto > 1 mln

Tabela 6. Różnice związane ze stanem cywilnym u mężczyzn

	Suma rang Grupa 1	Suma rang Grupa 2	Suma rang Grupa 3	Suma rang Grupa 4	Suma rang Grupa 5	Wartość p
Intymność	122 288,00	149 703,50	11 103,00	583,50	957,00	0,005
Sadomasochizm	121 584,50	153 233,50	8653,50	110,50	1053,00	0,005

Zaznaczone wyniki istotne dla $p < 0,05$; grupa 1 – podstawowe; grupa 2 – gimnazjalne; grupa 3 – zasadnicze zawodowe; grupa 4 – średnie; grupa 5 – wyższe

oraz miasto 500 tys. – 1mln mieszkańców) fantazjują istotnie częściej niż kobiety z mniejszych miast (kolejno: miasto 10 – 100 tys. oraz wieś).

W grupie mężczyzn istotne wyniki dotyczyły różnic w grupach: sadomasochizm w zakresie miejsca zamieszkania ($p = 0,036$), eksploracji i bezosobowości w zakresie wykształcenia ($p = 0,019$; $p = 0,014$) oraz intymności i sadomasochizmu w zakresie stanu cywilnego ($p = 0,005$; $p = 0,005$). Wykazano, że mężczyźni z mniejszych miejscowości oraz ze wsi (kolejno: miasto 10 – 100tys., wieś) fantazjują na tematy sadomasochistyczne istotnie częściej niż mężczyźni z większych miast. Uwodniono także, że mężczyźni o wyższym wykształceniu fantazjują najczęściej na tematy z grup eksploracja oraz bezosobowość. Interesującym okazało się, że na drugim miejscu znajdowali się mężczyźni o wykształceniu gimnazjalnym. Na koniec, wykazano że mężczyźni niepozostający w związku oraz deklarujący pozostawanie z związku formalnym, fantazjują najczęściej na tematy z grupy intymność oraz sadomasochizm.

Obliczeń dokonano w programie Statistica 13. Do zbadania różnic zastosowano test U Manna-Whitneya oraz ANOVA Kruskala-Wallis.

Dyskusja

Podobieństwo pod względem występowania fantazji z grupy intymność, które zaobserwowano w badaniu własnym, można wytłumaczyć specyfiką relacji interpersonalnych. Już w poprzednich pracach zaznaczano, że intymność jest najczęściej pojawiającą się grupą fantazji u obu płci [7]. Wyniki zdają się także potwierdzać wcześniejsze badania, w których wykazano, że kobiety są bardziej zainteresowane romantycznymi relacjami niż mężczyźni [7, 15, 16]. Wskazują one na częstsze fantazje o namiętnym całowaniu, czy odbywaniu stosunku z kochanym partnerem. Ma to swoje potwierdzenie także w psychologii ewolucyjnej. Rolą kobiety było wychowanie potomstwa, dlatego w potencjalnym partnerze szukała nie tylko wielości zasobów, ale również chęci do podzielenia się nimi. Taką chęć do dzielenia się, zapewniała miłość, której cechą charakterystyczną jest właśnie intymność, romantyczność [9]. Z drugiej strony, mężczyźni jako pierwsze wymieniają rozbieranie kogoś oraz seks w innym pomieszczeniu niż sypialnia, które pomimo swojego intymnego charakteru, odbiegają od koncepcji bliskości, wskazując na konkretne aktywności seksualne [4].

Mężczyźni fantazjują istotnie częściej na tematy z grupy bezosobowość (np. stosunek z osobą nieznaną, oglądanie obscenicznych obrazów lub filmów, uprawianie seksu z kimś znacznie starszym od siebie). Dotychczasowe badania potwierdzały tę zależność, że mężczyźni są bardziej skłonni do eksperymentowania, co przejawia się np. poprzez seks z osobą nieznaną [15, 17]. Jako powód takich różnic wskazywano na rolę pornografii [7], co widać także w badaniu własnym, ponieważ fantazje na temat oglądania obscenicznych obrazów lub filmów, pojawiają się wyżej niż u kobiet. Może to być związane z socjokulturowym postrzeganiem obrazu mężczyzny, jako bardziej otwartego na doświadczenia, z tendencją do eksperymentowania. W badaniach Peplau podkreślane jest, że u kobiet dochodzi częściej do zbliżeń seksualnych w bliskich relacjach interpersonalnych, podczas gdy u mężczyzn jest to mniej ważne [15, 18]. Warto zaznaczyć, że wiek grupy badanej jest stosunkowo niski ($M = 21,53$, $SD = 3,69$), co może mieć wpływ na chęć eksperymentowania z osobą starszą, bardziej doświadczoną.

Podobieństwo w zakresie fantazjowania na tematy z grupy eksploracja u obu płci, można wytłumaczyć ciekawością dotyczącą sfery seksualnej. Dotychczasowe badania wskazują na fakt, że u obu płci występuje chęć doświadczania różnorodnych aktywności seksualnych [7, 19]. Warto zwrócić uwagę na to, że u kobiet jedną z częściej pojawiających się fantazji, jest aktywność homoseksualna, która u mężczyzn nie występuje. Rokach w swoich badaniach podkreślał, że są one bardziej otwarte na takie doświadczenia [16]. Mężczyźni natomiast, fantazjują istotnie częściej o seksie z dwojgiem innych ludzi czy z osobą nieznaną. Może to mieć swoje implikacje w przelotnych kontaktach seksualnych. Psychologia ewolucyjna wskazuje na ważniejsze miejsce takich kontaktów w tej grupie osób. Wiązało się to z szeregiem uzyskiwanych zasobów. Mężczyzna posiadał większe pragnienie niezobowiązujących kontaktów seksualnych ze względu na możliwość posiadania większej ilości potomstwa, co zapewniała właśnie wielość partnerek. Ten sam stosunek u kobiet może zakończyć się dziewięciomiesięczną ciążą, podczas gdy u mężczyzn nie jest on w ogóle obciążający [9].

Istotnym jest wyróżnienie fantazji, które nie pojawiają się u drugiej płci. U kobiet jest to: bycie związanym/krępowanym, bycie zmuszonym do czegoś oraz aktywność homoseksualna. Potwierdzają to wcześniejsze badania, które wskazują na to, że kobiety częściej uważają siebie za odbiorcę aktywności seksualnych, a nawet w fantazjach nie wykazują tendencji do dominacji [7, 10, 18]. Warto zwrócić uwagę na to, że pojawiają się u nich częściej marzenia typu: bycie pożądanym przez płeć przeciwną, rozbieranie się przed kimś, bycie

związanym czy bycie zmuszonym do czegoś. Harriton stwierdził, że fantazje posłuszeństwa wskazują na seksualną siłę kobiet, a nie na ich bierność. Kobiety jako uwodzące sprawiają, że mężczyzna nie może się im oprzeć i w ten sposób czerpią przyjemność [19]. Fakt, że kobiety fantazjują częściej na tematy sadomasochistyczne, może wiązać się także z ich tendencją do podporządkowania się czy skłonnościami do masochizmu [7, 18, 19]. Warto wspomnieć o badaniach Friasa, który uznaje rolę nadużycia seksualnego w dzieciństwie u kobiet, które później częściej fantazjują na tematy sadomasochistyczne [21]. Analizując fantazje mężczyzn, częściej występują takie jak: rozbieranie kogoś czy zmuszanie kogoś do zrobienia czegoś, co potwierdza wcześniejsze założenia dotyczące przybierania aktywnych ról u mężczyzn [7, 18]. Kolejne wyjaśnienie tyczy się kultury, w której się wychowujemy. Knafo i Jaffe uważają, że nasze środowisko oraz media nakładają obraz mężczyzny jako dominującego, któremu powinna podporządkować się kobieta [7, 20]. Częstsze fantazje na tematy bezosobowe u mężczyzn potwierdzają ich otwartość na doświadczenia, tendencją do eksperymentowania czy ich rolę, która przedstawiana jest obecnie w mediach [15, 17, 18].

Kobiety z większych miast fantazjują częściej na tematy z grupy eksploracja. Jeszcze niedawno ogólnie przyjęło się twierdzić, że w dużych miastach panuje większa wolność seksualna [22]. Z tego względu, można wnioskować o większej ciekawości dotyczącej sfery seksualnej z obszaru granicy normy lub nawet aspektów spoza niej w tej grupie osób. Może to wynikać także z większej dostępności, otwartości na tematy seksualne, a także anonimowości osób zamieszkujących duże miasta. Interesującym okazało się, że mężczyźni z mniejszych miast oraz ze wsi fantazjują częściej na tematy z grupy sadomasochizm. Może to wskazywać na fakt zmian kulturowych. Mianowicie, że w obecnych czasach pojawia się zainteresowanie różnorodnymi praktykami seksualnymi także w innych grupach osób.

Fakt, że mężczyźni o wyższym wykształceniu wskazują na częstsze występowanie fantazji z grupy eksploracja oraz bezosobowość, może wynikać z faktu większej otwartości na takie tematy w tej grupie osób. Zdają się to potwierdzać także wcześniejsze badania [6, 16]. Interesującym okazało się, że także mężczyźni o wykształceniu gimnazjalnym fantazjują częściej niż inne grupy. Może to wskazywać na to, że w obecnych czasach, otwartość na doświadczenia seksualne, nie ogranicza się jedynie do osób bardziej wykształconych.

Istotnym okazało się, że mężczyźni deklarujący niepozostawanie w związku oraz pozostawanie w związku nieformalnym fantazjują istotnie częściej na tematy z grupy intymność oraz sadomasochizm. Z jednej stro-

ny może to wskazywać na chęć pozostawania w bliskich relacjach z partnerem, bądź szukania takich związków. Z drugiej natomiast, pokazuje to otwartość na nowe rzeczy, odkrywanie siebie oraz eksperymentowanie.

Ograniczeniem badań własnych było:

1. przeprowadzenie badania internetowego — ze względu na brak kontaktu z badanym oraz brak kontroli nad czynnikami zewnętrznymi (miejsce, czas, obecność osób towarzyszących, zrozumienie testu);
2. niski wiek osób badanych — młode osoby są dopiero na etapie odkrywania własnej seksualności, dlatego ich preferencje mogą z czasem ulegać zmianie. Brak jest też dokładniejszych informacji o osobach starszych.

Wnioski

1. Zarówno w grupie kobiet, jak i mężczyzn najczęściej pojawiające się fantazje dotyczą tematów z grupy intymność, co można tłumaczyć specyfiką relacji interpersonalnych, a także specyfiką ewolucji gatunku ludzkiego, głównie w przypadku kobiet.
2. Obie płcie są równie zainteresowane różnorodnymi aktywnościami seksualnymi. Kobiety wykazują większą ciekawość aktywnością homoseksualną. Natomiast mężczyźni są bardziej skłonni do eksperymentowania oraz są bardziej zainteresowani aktywnościami opierającymi się na przelotnych kontaktach seksualnych.
3. Kobiety fantazjują częściej na tematy posłuszeństwa, przybierać bierne role, co potwierdza ich większe zainteresowanie tematami sadomasochistycznymi. Mężczyźni natomiast zdają się być bardziej dominujący oraz przybierać aktywne role. Może na to mieć wpływ środowisko, w którym się wychowujemy oraz media.
4. Kobiety z dużych miast fantazjują istotnie częściej na tematy z grupy eksploracja, co może wskazywać na większą otwartość oraz dostępność tematów seksualnych w tych grupach. Natomiast mężczyźni z małych miast oraz ze wsi fantazjują częściej na tematy z grupy sadomasochizm, co może wynikać ze zmian kulturowych.
5. Mężczyźni o wykształceniu wyższym oraz gimnazjalnym fantazjują częściej na tematy z grupy eksploracja oraz bezosobowość, co może wskazywać na rozwój dostępności tematów seksualnych w różnych grupach społecznych.
6. Mężczyźni deklarujący niepozostawanie w żadnym związku bądź pozostawanie w związku nieformalnym, fantazjują częściej na tematy z grupy intymność oraz sadomasochizm. Może to wskazywać na chęć pozostawania w bliskiej relacji z partnerem, bądź szukania takiej relacji oraz na otwartość na nowości.

Piśmiennictwo:

1. Gray P. Evolution and human sexuality. *Am. J. Phys. Anthropol.* 2013; 57: 94-118.
2. Ellis B., Symons D. Sex differences in sexual fantasy: an evolutionary psychological approach *J. Sex. Res.* 2010; 29: 527-555.
3. Buss D. *Psychologia Ewolucyjna*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001: 127-213.
4. Waszyńska K. Treść fantazji a podejmowanie zachowań seksualnych w grupie młodych dorosłych — badania własne. *Seksuologia Polska* 2010; 8: 34-40.
5. Miller A. Fantazje seksualne studentów dziennikarstwa i kosmologii. *Przegląd terapeutyczny* 2013; 9: 1-16.
6. Lew-Starowicz Z. *Encyklopedia erotyki*. Warszawa 2010.
7. Leitenberg H., Henning K. Sexual fantasy. *Psychol. Bull.* 1995; 117: 469-496.
8. Katchakis A. Sexual fantasy and adult attunement. Differentiating preying from play. *Am. J. Play* 2017; 9: 252-270.
9. Davidson, J. The utilization of sexual fantasies by sexually experienced university students. *J. Of Ach.* 1985; 34: 24-32.
10. Davidson J., Hoffman L. Sexual fantasies and sexual satisfaction: an empirical analysis of erotic thought. *J. Sex. Res.* 1985; 22: 184-205.
11. Mednick R. Gender-specific variances in sexual fantasy. *J. Pers. Assess* 1977; 41: 207-216.
12. Pelletier I., Herold E. The relationship of age, sex guilt, and sexual experience with female sexual fantasies. *J. Sex. Res.* 1988; 24: 250-256.
13. Joyal C. Defining "Normophilic" and "Paraphilic" sexual fantasies in a population-based sample: on the importance of considering subgroups. *J. Sex. Med.* 2015; 2: 321-330.
14. Wilson G. Measurement of sex fantasy. *Sexual and Relationship Therapy* 2010; 25: 57-67.
15. Peplau L. *Human Sexuality: How do men and women differ?* *Curr. Dir. Psychol. Sci.* 2003; 12: 37-40.
16. Rokach A. Content analysis of sexual fantasies of males and females. *J. Psychol.* 1990; 124: 427-437.
17. Crepault C., Couture M. Men's erotic fantasies. *Arch. Sex. Behav.* 1980; 9: 565-581.
18. Wilson G., Lang R. Sex differences in sexual fantasy patterns. *Personal. Individ. Differ.* 1981; 2: 343-346.
19. Hariton E., & Singer J. Women's fantasies during sexual intercourse. *J. Consult. Clin. Psychol.* 1974; 42: 313-322.
20. Knafo D., Jaffe Y. Sexual fantasizing in males and females. *J. Res. Pers.* 1984; 18: 451-467.
21. Frias A. Is there a relationship between borderline personality disorder and sexual masochism in women? *Arch. Sex. Behav.* 2017; 46: 747-754.
22. Weston K. Get thee to a big city. *Sexual imaginary and the great gay migration*. *GLQ — J. Lesbian Gay St* 1995; 2: 253-277.